

# Slöjd

**Syftet med undervisningen i slöjd är att eleverna ges utvecklar sin förmåga att:**

- formge och framställa föremål med hjälp av lämpliga redskap, verktyg och hantverkstekniker,
- välja och motivera tillvägagångssätt i slöjdarbetet utifrån syftet med arbetet och utifrån kvalitets- och miljöaspekter,
- analysera och värdera arbetsprocesser och resultat med hjälp av slöjdspecifika begrepp och,
- tolka slöjdföremåls estetiska och kulturella uttryck.

**Med vad och hur arbetar vi i slöjdämnet.**

Vi arbetar i åldersblandade grupper där två årskurser arbetar tillsammans. Grundindelningen är att

Åk 3 och 6 arbetar tillsammans och årskurs 4 och 5 arbetar tillsammans men detta kan ändras beroende på gruppstorlekar.

Under årskurs 1-2 finns inte slöjdämnet med på schemat men kan ges utrymme inom de andra ämnena.

**Vad undervisar vi om i slöjd:**

**Detta undervisar vi om i årskurs 1-3**

- Metall, textil och trä. Urskilja olika materials användningsområde
- Metall, textil och trä. Urskilja materialens egenskaper såsom fiberstruktur och hållbarhet
- Benämna de vanligaste handverktygen och redskapen samt kunna använda dem på ett säkert och ändamålsenligt sätt.
- Använda enkla former av hantverkstekniker, t ex metalltrådsarbete, sågning, tovning.
- Tillverka och använda enkla skisser och beskrivningar. Förstå hur de ska läsas, följas och kopplas till enkla beräkningar. Arbetsbeskrivningarna kan vara skriftliga, muntliga och illustrerade.
- Använda slöjdprocessens olika delar: idéutveckling, överväganden, framställning, och muntlig utvärdering av arbetsprocessen.
- Utföra ett utforskande av materialens, redskapens och verktygens möjligheter.
- Använda berättelser som inspirationskällor och förebilder i sitt eget arbete, sina egna idéer och egna skapandet. Gärna samverka med andra ämnen.

- Hur färg, form och material påverkar slöjdföremåls uttryck.
- Upptäcka slöjdföremål i närmiljön och urskilja deras funktion och betydelse som bruks- och prydnadsföremål.
- Upptäcka några slöjdmaterials ursprung t ex ull och svenska träslag

#### **Detta undervisar vi om i årskurs 4-6**

- Metall, textil och trä. Urskilja olika materials användningsområde
- Metall, textil och trä. Urskilja materialens egenskaper såsom fiberstruktur och hållbarhet.
- Metall, textil och trä. Urskilja materialens kombinationsmöjligheter.
- Benämna handverktyg, redskap och maskiner samt kunna använda dem på ett säkert och ändamålsenligt sätt.
- Använda några former av hantverkstekniker, t ex virkning och urholkning.
- Känna till begrepp som används i samband med enkla hantverkstekniker.
- Tillverka och använda två- och tredimensionella skisser, modeller, mönster och arbetsbeskrivningar. Förstå hur de ska läsas, följas och kopplas till matematiska beräkningar. Arbetsbeskrivningarna kan vara skriftliga, muntliga och illustrerade. Skisserna kan vara allt från enkla idéskisser till skalenliga modeller.
- Använda slöjdprocessens olika delar: idéutveckling, överväganden, framställning, och muntlig utvärdering av arbetsprocessen. Förstå hur delarna i arbetsprocesserna samverkar till en helhet.
- Utföra ett undersökande av olika materials och hantverksteknikers möjligheter.
- Dokumentera sin arbetsprocess i ord och bild, t ex genom loggbok, stopp och skriv, blogg, utställningar.
- Använda hantverk och slöjdtraditioner från olika kulturer som inspirationskällor och förebilder för det egna skapandet. Gärna samverkan med övriga ämnen.
- Hur olika kombinationer av färg, form och material påverkar slöjdföremåls estetiska uttryck. Hur färg, form och material kan kombineras och därigenom skapa ett tydligare estetiskt uttryck.
- Förstå hur symboler och färger används inom barn- och ungdomskulturer och vad de signalerar. Utveckla en medvetenhet om vad olika uttryck signalerar och hur de kan uppfattas av andra.
- Förstå slöjdens historiska och nutida betydelse för individen och samhället. Slöjdverksamhetens betydelse för individens och samhället, historiskt och i nutid.
- Utveckla kunskaper om resurshushållning. Det kan exempelvis innebära att utveckla kunskaper om hur man kan vara sparsam vid användningen av material, eller hur man kan reparera och återanvända dem.

## **Så här arbetar vi slöjd:**

Slöjdarbetet består av flera delar, idéutveckling, överväganden, framställning och värdering.

I undervisningen i slöjd får eleverna lära sig att förhålla sig till de olika delarna och att driva sitt arbete framåt, från idé till färdigt slöjdföremål.

Nedan följer förtydligande av vad processens olika delar innebär:

- *Idéutveckling* syftar på själva utvecklings-och idéarbetet oavsett var idéerna kommer ifrån. I slöjdundervisningen är det viktigt att eleverna lär sig var och hur impulser till det egna arbetet kan uppstå, till exempel genom att iaktta fenomen, bilder och föremål i omgivningen. Idéutvecklingen kan ske utifrån elevernas egna idéer, en given uppgift där ett problem, ett behov, ett material eller en teknik kan vara utgångspunkt, eller utifrån ett övergripande tema.
- Med *överväganden* menas de val och prioriteringar som den slöjdande gör genom att pröva alternativa lösningar för sitt arbete, innan, under och efter arbetet. Det kan till exempel handla om val av material, teknik, verktyg, form, färg och konstruktionssätt.
- *Framställning* syftar på görandet, eller själva hantverket, vilket är centralt i slöjdundervisningen. Det innebär att man som lärare behöver hjälpa eleverna att utveckla en förståelse för slöjdarbetets och arbetsprocessens olika delar, och inte i första hand hjälpa dem att framställa föremål. Större fokus på idéutveckling och medvetna överväganden innan framställningen startar, samt värdering såväl under som efter genomfört arbete, är nödvändigt för att balansera ett annars alltför stort fokus på elevernas görande. Det innebär emellertid inte att man ska förringa värdet av det görande som kännetecknar slöjdundervisningen. Att eleverna genom sitt konkreta arbete med framställning av föremål har goda förutsättningar att utveckla sitt tänkande är en av de största förtjänsterna med slöjddämnet.
- *Värdering* är en mycket väsentlig del av arbetsprocessen i slöjd. När man värderar reflekterar man innan, under och efter arbetet över vad man har gjort. Att värdera innebär att kunna föreställa sig och beskriva effekter av olika handlingar eller vad som har hänt under processens förlopp och att kunna analysera hur den egna arbetsinsatsen har påverkat resultatet. Det är också en övning i att formulera egna uppfattningar om slöjdföremålens estetiska och symboliska uttryck. Det är väsentligt att värderingen sker såväl före och under som efter själva framställningen.

## **Bedömning**

**Eleven ska kunna:**

**1-3**

### **Urskilja**

- Metall, textil och trä.
- Materialens egenskaper.
- Materialens användningsområden.

### **Använda**

- vanliga handverktyg och redskap, kunna benämna dem samt använda dem på ett säkert och ändamålsenligt sätt.
- enkla former av några hantverkstekniker.
- och utföra enkla skisser och arbetsbeskrivningar. Läs, följ och koppla dem till enkla beskrivningar.
- berättelser som inspirationskällor och förebilder i sitt arbete.

### **Genomföra**

- slöjdprocessens olika delar
- ett utforskande av materialens, redskapens och handverktygens möjligheter.

### **Beskriva**

- hur färg, form och material påverkar slöjdföremålets uttryck.
- slöjdföremåls funktion och betydelse som bruks- och prydnadsföremål.

### **Känna till:**

- Några slöjdmaterials ursprung

4-6

### **Urskilja:**

- metall, textil, trä
- materialens egenskaper
- materialens användningsområden
- materialens kombinationsmöjligheter

### **Använda:**

- Och benämna handverktyg, redskap och maskiner samt kunna använda dem på ett säkert sätt.

- Några former av hantverkstekniker samt begrepp som används i samband med teknikerna
- Och utföra två- och tredimensionella skisser, modeller, mönster och arbetsbeskrivningar. Läsa, följa och koppla till matematiska beräkningar.
- Hantverk och slöjdtraditioner från olika kulturer som inspirationskällor och förebilder för egna idéer och skapande.

#### **Genomföra:**

- Slöjdprocessens olika delar och förstå hur de samverkar som en helhet.
- Ett utforskande av materials och hantverksteknikers möjligheter.

#### **Dokumentera:**

- Den egna arbetsprocessen

#### **Känna till:**

- Hur olika kombinationer av färg, form och material påverkar slöjdföremåls estetiska uttryck.
- Och förstå symboler och färger inom barn- och ungdomskulturer och vad de signalerar.
- Slöjdverksamhetens betydelse för individen och samhället, historiskt och i nutid.
- Resurshushållning

#### **Bilaga:**

Kunskapskrav i slöjd för åk 6